

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

→←

Hirdetések

és nyiltéri közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és
kiadó hivatal
Gromon-utca 2. sz. a.
Wittigschlager C. czégnél.

→←

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula
ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager C. könyvkereskedésében is felvétetnek
Gromon-utca 2. szám.

Katonai felségjogok.

Irta: K. A. dr.

Vagy a tévedés iszonyu még mindig — vagy a ferdítés. De közreműködhetik mindkettő, hogy a katonai felségjogok tekintetében már-már tisztán látó nemzet ismét elveszítse tiszta látását.

Jön ugyanis a hír, hogy ezt mondotta volna a király: „Én a magyar nemzet parlamentarista viszonyaiba nem avatkozom, de megkövetelem, hogy az országgyűlés se avatkozzék a törvény által (1867: XII. t. cz. 11. §.) nekem adott felségjogokba.“

Irja a „Pester Lloyd“ is, hogy a „nemzeti aspirációk kielégítésénél a kiegyezés tizenegyedik szakaszában körülírt királyi jogokat érintetlenül kell hagyni.“

Ez alatt a P. L. azt érti, hogy ezen tizenegyedik szakasz érintése nélkül a magyar hadseregbe a magyar vezényleti és szolgálati nyelv be nem hozható.

Micsoda tévedés! Micsoda ferdítés!

Hiszen itt nem arról van szó, hogy az a magyar katonai felségjog nem volna a királyé; tudom, hogy a királyé; én (a nemzet) adtam neki 1867-ben. Arról sincs szó, hogy azt most vissza akarom venni; nem akarom; maradjon örökéletre a királyé, a dinasztiaé. De végül arról sincs szó, hogy én (a nemzet) abban a tizenegyedik szakaszban körülírt királyi jogokat bármiképpen is érinteni, módosítani, megváltoztatni akarom. Nem akarom. Abból a tizenegyedik szakaszból én (a nemzet) egy betűt, egy kommat sem akarok sem elvenni, sem kitörölni. Maradjon csak úgy, amint van.

Avval tehát se ne gyanusítsa, se ne rágalmazza a P. L. a magyar nemzetet, hogy mi a tizenegyedik szakaszban letett királyi jogokat bármiképpen is megváltoztatni, módosítani, vagy érinteni akarnók. Nem akarjuk.

Azonban a magyarul beszélő magyar hadsereget, vagyis a kiegészítő magyar hadseregben a magyar vezényleti és szolgálati nyelvet a tizenegyedik szakasz alapján és értelmében — mégis akarjuk, jobban mondva: követeljük.

Ahán! mondja a P. L.: ez az, itt van a kutya, mert ha te magyar nemzet magyarul beszélő magyar hadsereget akarsz és követelsz: ezen követeléssel már a királynak a felségjogi cirkulusait zavarod, ezen követeléssel már a királynak a tizenegyedik szakaszba letett királyi jogait érinted.

Mert például mondja tovább a P. L. — ha Edwárd angol király, angol katonai felségjogainál fogva az angol hadsereg angol nyelvét törökké, németté, vagy muszkává tenné és az angol parlament ez ellen tiltakozna: ezen esetben az angol parlament zavarodna, érintené-e az angol király ősi katonai királyi jogait, vagy nem?

Azonban, teszi hozzá zárjel között a P. L. (ez az okos ujság) úgy tudja, hogy az angol királynak az angol közjog szerint nincs joga angol katonai felségjogainál fogva az angol hadsereg angol nyelvét se törökké, se németté, se muszkává tenni.

Nálunk azonban — fűzi tovább meggyőző közjogi okoskodását a P. L. nálunk azonban joga van a magyar királynak a magyar nemzetől kapott magyar katonai felségjogainál fogva a magyar hadsereg magyar nyelvét — németté tenni (11. §.) és ezt a jogot a nemzeti aspirációknak sem szabad érinteni.

Ezt állítja a P. L. (Beksics Gusztáv után), közjogi okoskodásával azonban épen úgy fölakadt a szögön, mint fölakadt nagy közjogi mestere: Beksics Gusztáv.

Mert közjogilag a P. L. épen úgy nem bizonyítja be mint nem bizonyítja be Beksics G., hogy miért venné a magyar király abból a tizenegyedik szakaszból azt a jogát, hogy egy magyar királyi katonai felségjog osztrák császári szuverenitással gyakoroltassék? Miért venné, holott abban a tizenegyedik szakaszban a nemzet ugyan katonai felségjogot adott a királynak, de sohasem ruházta rá azt a jogot, hogy a magyar hadsereg magyar nyelvvel is kénye-kedve szerint rendelkezessék? Miért venné, holott a magyar királyi katonai felségjogok a nemzeti nyelvet nem tartalmazhatják.

Nem arról van tehát szó, amit a Pester Lloyd kárál, hogy a tizenegyedik szakaszban letett királyi jogokat a nemzeti aspirációk megvalósításánál érintetlenül kell hagyni (ezt a nemzet is érintetlenül akarja hagyni), hanem arról van szó, hogy a király katonai felségjogainak gyakorlása (11. §.) helyes közjogi irányban tereltessek, és a 36 év óta tartó rettentő jogtalanság végrehátra megszüntetessék.

Ámde abból a nagy csapat államférfi-ből fölvilágosította-e valaki a királyt hogy: Fölséges Úram, neked a nemzet tisztán magyar katonai felségjogot adott, — neked tehát ezen magyar katonai felségjogot a tizenegyedik szakasz kifejezett szavai szerint is a magyar alkotmány értelmében kell gyakorolnod, — már pedig te azt nem a magyar alkotmány értelmében gyakorlod, ha a magyar hadsereg magyar nyelvét — németté teszed.

Megmondotta-e ezt a királynak akár Apponyi, akár Wekerle?

Megmondották-e, mikor tulajdonképpen ezen 11. szakasz eddigi helytelen közjogi értelmezésében áll az országnak, az alkotmány-nak a válsága?

Megmondották-e, mikor tisztán csak ezen 11. szakasz helyes közjogi értelmezésében (és semmi másban) áll a megoldás?

Mertha ezt meg nem mondták, akkor a király örökösen csak azt hiszi, hogy a nemzet tőle — az ő felségjogai rovására — engedményeket akar kicsikarni, hogy a nemzet — akár egészben, akár részben — vissza akarja tőle venni azt, amit ő a nemzetől 1867-ben kapott. És ha a királyt ebben a téves jogi meggyőződésben hagyják: akkor érthető, hogy a király dühös, hogy a király rossz kedvű, hogy a király nem enged.

Elvégre is egy már meglevő jogától senki sem engedi magát szívesen megfosztatni.

Más a helyzet azonban akkor, ha a királynak nem jogfosztásáról, a nemzetnek tehát nem jogszerzéséről, hanem egy fenálló jogtalan állapotnak a megszüntetéséről van szó.

Ferenc József alkotmányos királykodása ellen a nemzetnek nem lehet kifogása, és még én is meg vagyok győződve a királynak e tekintetben való teljes jóhiszeműségéről. Hiszen elvégre a magyar király nem közjogi tudós, s ha gyáva, vagy tudatlan tanácsosai katonai felségjogainak alkotmányellenes gyakorlásáról nem világosították föl: emberileg érthető a magyar hadseregnek botránys közjogi állapota.

Azonban ami eddig nem történt meg: annak meg kell történni.

Mert fölvetem a kérdést: mi könnyebb: úgy tüntetni föl a király előtt a dolgot, hogy a magyar vezényleti és szolgálati nyelv behozatala által a királynak eddigi katonai felségjogán ütődik csorba, — vagy hogy annak a behozatala eddigi alkotmányellenes állapotnak lesz csak a megszüntetése?

De politikai szempontból is mi politikusabb: közjogi valótlanságot, vagy közjogi valóságot mondani a királynak?

Arról kell tehát a királyt meggyőződni Apponyinak, vagy bárkinek, hogy a magyar hadseregnek a magyar nyelvvel való fölruházása által csak egy alkotmányellenes állapot szűnik meg, — ellenben az ő katonai felségjogain ez által semmiféle csorba nem ütődik, s a nemzet egy jöttányit sem akar a király katonai felségjogaiból elvenni, s a nemzetnek még az esze ágában sem fordul meg, hogy a király katonai felségjogait akár megmátsa, akár megcsorbítsa, vagy bármi módon is érintse.

*

De ha bár benne vagyok a közjogban: Apponyinak, vagy bárkinek arról is meg kell győzőni a királyt, hogy a törvény (11. §.) nem a hadseregnek az egységét mondja ki, (mert hiszen ez a két szövetséges állam katonai szuverenitásának az egységét is jelentene, ami ellen bizonyára Apponyi tiltakozna legerősebben) hanem csak a vezérlet, vezénylet és belszervezet egységét mondja ki. Vagyis csak azt mondja ki, hogy a kiegészítő magyar hadsereg vezérletének, vezényletének és belszervezetének (tehát nem magának a hadseregnek) kell egységesnek lenni az osztrák hadsereg vezérletével, vezényletével és belszervezetével. De mivel a kiegészítő magyar hadsereg vezérletére, vezényletére és belszervezetére csak a magyar királyi katonai felségjogok terjednek ki, — és az osztrák kiegészítő hadsereg vezérletére, vezényletére és belszervezetére viszont csak az osztrák császár katonai felségjogai terjednek ki: ennélfogva, itt az egységnek tisztán csak az a közjogi értelme van, hogy a két különböző imperium forrásából eredő felségjogok ugyanazonos elvek szerint intézendők. Tisztán csak ezt jelenti.

A hadsereg egysége a magyar király és az osztrák császár katonai felségjogainak az egységét, unitását jelentené, ez pedig egyuttal a magyar királyi és osztrák császári katonai jogok szuverenitásának az egységét is jelentené, ez ellen pedig minden jóra való magyar embernek föltétlenül tiltakozni kell.

A király félti a hadsereg egységét, — föl kell tehát világosítani a királyt, hogy olyan dolgot félt, ami nincs a törvényben. Ami megvan a törvényben: a vezérlet, vezénylet és belszervezet egysége: az továbbra is meg fog a törvényben maradni. A magyarul beszélő kiegészítő hadseregnek a vezérlete, vezénylete és belszervezete továbbra is egységes fog lenni a németül beszélő kiegészítő osztrák hadsereg vezérletével, vezényletével és belszervezetével.

Vagyis: a királynak a katonai felségjogai semmiképpen nem csorbulnak, nem érintetnek.

Erről kell a királyt fölvilágosítani.

Mint más ember, úgy a király is csak okos szóból ért, — de ha okos szót soha nem hall: akkor sohasem jövünk rendbe.

Kurucaid vére-hangosan szól hozzánk, bujdosó vitézid keseregését halljuk, könnyűid harmatja hullik a szívünkre és rajt sebet éget.

Mintha bontogatná már szárnyait az új idők lelke, mintha értenők már époszi tetteidet, mintha fel-fel csillognának a Beszkidek ormán, az aranykalászos rómaságokon azok az ismerős pásztortűzek.

Új tavasznak lehelletét érzem, fecske madár száll, kering a levegőben, zöldül a fű a majtényi temetőben. Tudunk megint emlékezni, sóhajtani, reménykedni.

S majd ha a Te képed mindnyájunknak szívébe lesz írva, megtérsz büszke számkivetésedből, vissza jössz Te úgy-e akkor hozzánk mi édes, mi nagy, mi szegény, mi boldog fejedelmünk? Törd ki akkor galatai bús kriptádat, jelenj meg az égen, ha majd csatarendbe állunk s paripáid Csaba úján megtorpantva kiáltis le a földre, mint égzengés, mint földrengés, mint tengerzugás szóljon a Te hangod: „Labancok jó éjszakát.”

A fővillanyozott közönség határtalan lelkesedésben viharos tapsal és perczekig tartó éljenzással adózott a j-les szónoknak. A Rákóczi kép festőjét, Faragó tanárt is lelkesen megjelnezték.

A tetszésaj csillapultával a Rákóczi-dalkör ismét nagy hatással kurucz-dalokat énekelt, mire Lóc Ákos joghallgató fekte diszmagyarban lépett elő és nagy hatással, igazi lelkesedéssel szavalta el Harsányi „A rodostói árnyak” című költeményét. A remek szavalás mély hatással volt a közönségre, mely ismételt kihívással tántette ki a szavalót.

Befejezésül az alkalmi dalárda a Hymnuszt énekelte, mély érzéssel, mint a közönség állva hallgatott végig és lelkesen megtapsolt.

Térene és a sétahangverseny.

Délután 3 óraker térene volt a Ferenc József téren. A tűzoltó zenekar harsogó zenéje nagyszámú közönséget vonzott, mely aztán 4 óraker vig zeneszó mellett és lobogó zászlók alatt kivonult a Népkertbe és a lövöldébe. Itt a népnek ingyen frissítővel szolgáltak fel, a zenekarok pedig vigabbnál vigabb nótákat huztak, úgy hogy tánczra is kerekedtek. Este hétkor ugyancsak zene mellett visszatért az ezerekre menő közönség a városba.

Az esti ünnepély.

Este 8 óraker valóságos népvándorlás volt a Trombitásba. Magyar, német (sőt szerb is) egyaránt iparkodott, hogy a lélekemelő ünnepély befejező részén jelen lehessen. A terem és a mellékhelyiségek szorongásig teltek meg. Ott volt városunk hazafias társadalmának minden számot tevő tényezője.

Az esti műsort a „Pancsovaer Mäuner-Gesangverein” nyitotta meg a „Szózat”; utána Medzihradsky Anna k. a. nagy ügyességgel szavalta Arany János „Rákóczi”-ját. Az érzésteljes szavalás hálás elismerésben részesült.

Yartin Pál budapesti zongoraművész Liszt-féle „Rhapsodia XIII. és Campanella”-t művészi tökélyvel játszotta. A közönség színi nem akaró tapsát ismételt ráadásal honorálta a fiatal művészt. Most ismét a „P. Mäuner-Gesang-Verein” lépett a színpadra és a töle megszokott tökélyvel adta elő kirtkisérettel Storchnak „Grün” című gyönyörű énekét.

Petkovic Ilonka k. a. nagy virtuzitással és mely érzéssel szavalt egy szerb költeményt Jovanovics-tól, mit a közönség lelkesen megjelnezt.

Pandovits Döme, ki már délelött lelkes elismerésben részesült, a tárogatón eladott kurucz dalaival nagy hatást ért el. Befejezésül a „Pancsovai izraelita templom dalegyesület” énekelte a Hubert-féle „Rákóczi indulót” zongora kísérettel. A derek dalárok fényesen oldották meg feladatukat és zajos elismerést arattak.

A műsor végeztével tánczra került a sor és örömmel konstataljuk, hogy ritkán tánczolta ennyi pár a csárdást, mint ez alkalommal.

A minden tekintetben nagyszerűen sikerült Rákóczi ünnepélyre sziktség volt itt.

Hála érte a kezdeményező hazafias egyetemi ifjuságnak, és a „Társaskör” vigalmi bizottságának.

Felhívás.

A pancsovai római kath. nőegylet folyó évi szeptember hó 15-én templomi énekiskolát nyit fiúk és leányok számára Horner Antal karmester vezetése alatt. Ennélfogva felkéretnek a tisztelt szülők, hogy gyermekeiket minél számbanban előjegyztessék mert csak alapos tanítással és kellő iskolázással lehet jó templomi énekkart létesíteni. A tanítás két osztályban tartatik meg. Az elsőben 8—12 éves gyermekeket vesznek fel, a másodikban pedig felnötteket. Az iskola a férfidalkör (Pancsovaer Mäuner-Gesangverein) helyiségében lesz hat hónapon keresztül, hetenként két leckeóra tartásával és a tandij az első osztályban 1 korona; a másodikban 2 korona havonként. A tandij a kiadások fedezésére használtatik: mint amilyen az iskola helyiség fűtése és világítása, továbbá a kották beszerzése. A beiratásokat az első osztály számára a vallás óraker az illető hitoktatók eszközlik, a felnöttek pedig a róm. kat. egyházközség irodájában naponként 10—11 óráig irathatják be magukat f. é. szeptember hó 10-éig.

H I R L E K.

Erzsébet királyné. Szeptember 10-én volt ötödik évfordulója annak a gyásznapnak, mikor egy elvetenült gonosz ember gyilkos tőre kioltotta a legnemesebb angyalnak, Erzsébet királynénak életét. Az a ragaszkodás, melyet az imádott királyné iránt érzett a magyar nemzet szívében életében, most éppoly vallásos kegyeletté változott át. A gyásznap évfordulót kegyelettel üli meg minden évben a magyar nemzet. Városunkban csütörtökön d. e. 9 óraker ünnepélyes gyászmise volt a rom. kath. templomban, melyen Zákó Milán főispán és az összes polgári és katonai hatóságok testületileg vettek részt. A gyászszertartást Muzics Sándor plébános végezte fényes papi segédlettel. A templomi énekkar Schöpf gyászmiséjét adta elő. — Ezt megelőzőleg a belvárosi gör. kel. szerb templomban volt gyászistentisztelet a hatóságok részvétele mellett.

Lapunk felelős szerkesztője a Rákóczi-kiállítás tanulmányozása céljából hétfőn Kassára utazik.

Eljegyzés. Graber László dr. törvénytudóki jegyző, városunk fiatal jogászvilágának kiválóan képzett tagja eljegyzte Mátyás Sárka úrhölgyet, Mátyás Márk nagykereskedőnek és városi törvényhatósági bizottsági tagnak művelt lelkű, bájos leányát. Öszintén gratulálunk.

Helyettesítés. A betegség miatt szabadságot Hoffmann Keresztély áll. tanító helyettesítésével a kir. tanfelügyelő Labancz Mari okl. tanítónőt bízta meg.

Közgyűlés. A „Pancsova-Kubini ármentesítő társulat” közgyűlése holnap, hétfőn d. e. 10 óraker fog a Weisz szálloda különtermében Rónay Jenő elnökele alatt megtartatni.

Új egyesület. A pancsovai iparosok a testületi szellem s továbbképzés emelése céljából olvasóegyletet alakítanak. Az alakuló közgyűlés ma d. u. 8 óraker lesz a „Nap” vendéglőben. A közgyűlés napirendje: A jóváhagyott alapszabályok bemutatása. Elnök, titkár, pénztárnok, könyvtárnok, ellenőr s 10 rendes választmányi és 5 póttag választása. Az új egyesületet örömmel üdvözöljük s reméljük, hogy az alakuló közgyűlés minden tekintetben megfelelő egyneket fog az egyesület élére választani.

Jegyek az 1903. szept. hó 6-án tartott Rákóczi ünnepélyen befolyt felülfizetésekről: pancsovai Graff János Pál 50 kor. Christian Antal 40 kor. bajsai Zákó Milán 30 kor. Dr. Gyertyánffy Jenő és a pancsovai főgymnasiumi „Deák önképzőkör” 25 korona Feymann Gyula, Radda Mihály és Légszeszgyár 20 k. Dr. Schendl Emil 18 k. Tordai György 17 kor. May Márk, Vozáry János, Jahraus János, Wittgischlager C. és az Izraelita dalegyület 10 kor. Dr. Radda Ignác 9 kor. Dr. Sesitinsky Adolf és Dr. Karattur Arthur 7 kor. Nador Gyula 6 kor. Brunet István 5 k. 80 f. Dr. Wittgischlager Rezső, Juba és Csányi czég, Szabadkay Ignác, Fischgrund Oszkár, Dr. Köhrer Károly és Kis Károly 5 k. Dr. Theodorovics Panta, Czöldner Aurél, Zatkalik János, Wrana Lajos és Stumphausner Károly 4 kor. Garay Jenő, Dr. Weil Emil, Seemayer Károly, Czarina Szilárd, Jankovics Szilárd, Wrany Cosmas 3 kor. Blumenstock Mihály, Alexandrovics Döme, Jeanplong József, Fischer Miksa, Ring Ede, N. N., Georgievics István, Molnár József, Dr. Handler, Ulmer József, Dr. Adler Arthur, Götz György, Rossmann Armin, Dr. Kiss Arnold, N. N., Dietz János, Faragó János, Krausz Mór, Köszl József, Sidó Domokos, German Ferdinand, Lambrecht Péter, Haim J., Winterfeld János, N. N., A. G., Frischauf József, Ofner Ferenc, Bezeghy Miklós és N. N. 2 k. Blumenstock Arthur 1 k. 40 fill. Urban Gusztáv 1 k. 20 f. Weisz Vilmos, Kuhu Károly, Medveczky Kálmán, Hrustek Nándor, Sepsey Mihály, Dr. Csütörtök Arnold, Gerle Jakab, Schimics Márton, Mergenthaler A., Bogdan N., Radda M. Antal, Deutsch Simon, Skersil János, Prohaszka Hugó, Szent Imre, Rauner Mihály, Seger Antal, Paul Jakab, Nika Trifun, Péterfi Lajos és Löbl Adolf 1 kor. Heln József 40 f. Klein J. kárpitos 20 k. Összesen 521 kor. 80 fill. Fogadják hazafias köszönetünket önzetlen adakozásukért. Rákóczi ünnepélyt rendező bizottság.

A főgymnasium Deák-önképzőkör f. hó 5-én tartotta alakuló ülését Gaskó Gyula tanárelnök vezetése mellett. Ugyanakkor választotta meg tisztikarát is ez iskolai évre. Elnök lett egyhangú választással Christian Radó, VIII. oszt. tan., titkár Knezevics Döme, háznagy Karner János, VIII. oszt. tanuló. Főjegyző Kiss György, VII. o., Hess György, VI. o. tan., pénztáros Roth Jenő, ellenőr Sepsey Mihály, VII. oszt. tanuló, laptáros Schukker Miklós, VI. o. tan. Ez ülésen elhatározta a kör azt is, hogy Deák Ferenc születésének századik évfordulója alkalmából, okt. 17-én, az intézeti ifjusággal karöltve ünnepélyt fog rendezni, a Rákóczi-ünnepélyre pedig 25 koronát szavazott meg.

Deák ünnepek az iskolákban. Ez évi október 17-én lesz Deák Ferenc századik születésnapja és ebből az alkalomból Wlassics Gyula kulturminister rendeltetett adott ki. E szerint október 17-én szünetel az előadás valamennyi iskolában, amelyek e helyett ünnepet tartoznak rendezni a haza bölse emlékeztérére. A rendelet szerint az egyetemeken, a műegyetemen, jogakadémikékon, nemkülönbén a művészeti iskolákban az ünnep összeállítását az ifjuságra bízható. A középiskolákban és tanítóképzőintézetekben a Hymusz és a Szózat elneklése közé beillesztendő a programba egyik tanár emlékbeszéde és (alгимnáziumok és alreáliskolák kivételével) a legfelsőbb osztálybeli tanulók egyike által szintén a haza bölseről írott s a szaktanár ítélete szerint valamennyi közül leg-sikerültebb magyar házi dolgozat fölolvása. A kereskedelmi és felsőbb leányiskolák ünnepének programja

ugyanilyen legyen. A polgári és elemi iskolák ünnepi programja szintén azonos a közép iskolákéval, azzal a különbséggel, hogy ezek a tanulók dolgozata teljesen elmarad.

Bimbóhullás. Sulyos csapás érte Mádai Béla beresztőci áll. igazgató-tanítót és nejét. Alig három éves, édes kis leánykájukat Gabriellát kiragadta a kéréhetlen halál a szerető szülők remegő karjai közül. Az irgalmas Isten enyhítse a gyászoló szülők mérhetetlen fájdalmát.

Családi dráma. Rettenetes családi dráma történt hétfőn a volt Zsittvay József féle szőlőtelepen. Zsittvay József, tűzérkatoná összeveszett bátyjával Ödönnel. A veszekedés folyamán József revolvert rántott s Ödön bátyát lelőtte s azután maga ellen fordítva a gyilkoló fegyvert, föbe lötte magát. A testvérgyilkos rögtön meghalt, míg a meglőtt bátyja oly nehéz sérülést kapott, hogy a sebesülés folytán pénteken d. u. az itteni közorházban, hová ápolás végett beszállították, szintén elhunyt. Temetésé tegnap d. u. ment végbe nagy részvét mellett.

Újra-oltás. A tankötelemek újraoltása e hó 20. után fog fogantatosittatni é. p. a város-háza nagyermben. Azon szülők, kik gyermekeiket házi orvosuk által otthon akarják újraoltatni, tegyék ezt e hó 20-ig, mert az addig újra be nem oltottak, hatóságilag fognak újraoltatni.

Elveszett. Múlt vasárnap, valószínűleg a Gromon utcán, vagy a Rákóczi-ünnepélyen elveszett egy két-lével alakú, zöldes, arany, egy briliánsal és egy fehér gyönggyel ékesített női mellű. A megtaláló felkérte a mellűt a rendőrségnek átadni. A megtaláló illő jutalomban részesül.

Jutányosan eladó. Egy jó karban levő kézi fotografáló gép teljes felszereléssel jutányosan eladó. Hol, megmondja a kiadóhivatal.

Népkönyvtár. A „Pancsovai Népkönyvtár” f. hó 27-én nyitik meg. A könyvtárból, mely a belvárosi állami iskolában (a róm. kath. templom mellett) van elhelyezve s melyet Molnár József áll. isk. igazgató tanító úr kezel, díjtalanul bárki kaphat könyvet olvasni. A könyvtár minden vasárnap 8—9 óráig van nyitva.

Országos vásár. A pancsovai 6szi országos vásár pénteken szeptember 18-án kezdődik és hétfőn, szeptember 21-én végződik. Sátrak már csütörtökön szept. 18-én felállíthatók, de szept. 22-én ismét lebontandók. Az állatfelhajtás (szarvasmarha, ló, sertés és juh) szept. 17-én már meg van engedve, kellően kiállított járlatok mellett.

Nyomdászok mulatsága. A „Könyvnyomdászok szakegyesületének” pancsovai fiokja ma este a „Nap”-hoz címzett vendéglőben táncmulatságot rendez. A tisztá jóvedelem a nyomdászok szanatoriuma javára fordítatik, miért is a közönség figyelmét e helyen is különösen felhívjuk.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamenyi hasonló vízet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjük határozottan Ferenc József keserűvizet.

Nyilttér*.)

Étvágyhiány emésztési zavarok

a Rohitschi „Tempelforrás” időszakonkénti ivása folytán a legegyszerűbb módon szüntethetők meg. Idült vagy krónikus ilyenmő bajoknál a „Styriaforrás” (erősebb) használatá előnyösebb.

Nagybani raktár Magyarország részére:
Hoffmann Józsefnél, Budapest, Bathory-ut. 8. sz.

*.) Ezen rovat alatt közölttek nem vállal felelősséget a szor.

H I R D E T É S E K.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Szt.-Mihály országos vásár

f. évi szeptember hó 24-től bezárólag szept. hó 28-ig fog megtartatni. Mindentéle állat felhajtása az országos vásárra szeptember 24-től csütörtökön reggel 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1903. évi szept. hó 10-én.
A városi főkapitányságtól

Randl Rezső,
főkapitány.

Bánati ló-, szarvasmarha-, juh- és sertés-vásár. Gyümölcs, mezőgazdasági-, kereskedelmi- és ipar-vásár.

Pályázati hirdetés.

Az üresedésbe jött Franczföld községi szülész női állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással a következő javadalmazások vannak egybekötve, és pedig: évi 120 kor. fizetés, mely összeget 1/4 utólagos részletekben kap a községi pénztárból, ezen kívül a vagyonosoktól minden születés után 2 kor. jár; a vagyontalanoknál pedig díjtalanul köteles segíteni.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a megyei szabályrendeletben előirt képesítést és eddigi működésüket igazoló bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket 1903. évi szept. hó 30-ig alolirott hivatalnál nyújtsák be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vételét nem fogják. Az állás választás utján lesz betöltve

Pancsován, 1903. szept. hó 2-án.

Dr. Gyertyánffy,
főszejgabiró.

2-2

Egy régi jó háziszor

melynek egy családban sem szabad hiányoznia: a mindig jól bevált

Hess Ernő féle

Eucahyptus

garantált tisztaságú, 12 év óta egyenesen Ausztráliából behozott természeti készítmény. Németországban és Ausztria-Magyarországban törvényesen védve. Olcsó ára. 1 kor. 50 fill. eredeti üvegeként, mely igen sokáig eltarthat, mindenkinél lehetővé teszi annak megszerzését az egészség elnyerésére és a betegség elkerülésére.

1500-nál több dicsérő- és elismerőlevél érkezett hozzám — kéretlenül — oly kigyógyultaktól, kik

szakgatásokban, hát-, mell- és nyakfájásban, zsába, légzési nehézségek, nátha, fejfájás, a belső nemes szervek megbetegedése, idült sebek, bőrbetegségek és egyéb bajokban szenvedtek.

Senki se mulassza el, megkülönböztetni magának azon nagyfontosságú könyvet, melyben az Eucahyptus-készítmények pontosan le vannak írva s hogy azoknak a fentemlített betegségeknek való, sokoldalú eredményes alkalmazása miként történik. Ezen könyvet a szenvedők érdekében bárholva teljesen ingyen küldöm meg s abban az olvasó meggyőzése végett, gyogyultaktól származó, bizonyítványokat nagy számban tettem közzé. — Klingenthal i. Sa. (Szászország).

Hess Ernő

26-13

Eucahyptus-behozatála.

Kértek a védjegyre szigorúan ügyelni, s
Raktár Pancsován: Radda Frigyes és Georgievits
István urak gyógyszerárában.

Thierry A. gyógyszerész

BALSAMJA

a legjobb diätetikus háziszor.

emésztési zavarok, gyengeség, émiygyosság, gyomorégés, felfuadás stb. ellen, köhögés, allapító, görszintető, nyálkaoldó és tisztító hatású. 12 kis üveg vagy 6 duplatéve ára, dobozzal együtt, bérmentve 4 kor. Thierry A. gyógyszerész a Védangyalhoz Pragra, Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Csak az itt feltüntetett a pákcsavédjeggyel valódi. Igen ajánlatos ezen szert utazásoknál minden eshetőség alkalmára magával vinni.

Miért szenved ön? mikor biztos gyogyulásra nyújt kiáltást: ezen szer bármint sebnél, legyen az bármily régi s csaknem mindig elkerülhetők a fájdalmas és veszedelmes műtétek sőt amputációk is, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

* százlevelű róza (centifolia) kenőcsét *

az úgynevezett csodakenőcsét

használok. Ezen kenőccsel egy 14 éves, gyogyíthatatlannak tartott csont zú teljesen gyogyított, sőt utabban egy 22 éves, nehéz, rákszerű baj is.

A valódi százlevelű róza (centifolia) kenőcs használható: gyermekgyógyászatnál jelentkező mellgyulladásnál, a tejfolyás elrekedésénél, mellkeményedésnél, orbáncznál, mindenféle régi bajoknál, felrepedezett lábak és lábujjaknál, sebeknél, sőt felfuadás, dagadt lábknál sőt csontszénel is; ütött, szúrt, lőtt, vágott és szúrt sebeknél; idegen testek, mint üveg- és faszálankok, homok és sörét, tüske stb. kiszívása által való eltávolítására; mindenféle daganat, kinőves, karbunkulus, ujránövés, sőt ráknál is; ujjkukac, körömdaganat, tályog, feltört lábak, mindennemű égési sebek, elfagyott tagok, betegknél fekvéstől keletkező sebek, nyakdaganatok, érdaganatok, fűdaganatok, és gyermek-ek az ott sebnél stb. stb. 2 tévelyenél kevesebb nem küldetik szét. 2 tévely ára bérmentve 3 kor. 50 fill. az üveggel ellátott, befedett vagy leveleiből készült küldőse mellett. **125 Készítő-iratok nagy számban állanak rendelkezésre.** Óva intem a vevőkönöség hatástalan hamisítványok vásárlásától és kérem, szigorúan ügyelni arra, hogy a fenti védjegyek és a „Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pragra“ cégjelölésnek minden tévelyen meg kell lennie. Ezenkívül minden tévelynek ezen védjeggyel ellátott használati utasításba kell csomagolva lennie. Egyedül valódi centifolia-kenőcsöm utasított és hamisított a védjegytörvény alapján szigorúan üldözöm, szintúgy a hamisítványok viszont elárulást is.

Egyedül elárulótöhely: 20-12

Schutzengel-Apotheke des A. Thierry

in Pragra bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Központi raktár Budapestben, Thürk J. gyógyszerárában, Zagrábban Mittelbach S. gyógyszerárában és Bécsben C. Brady gyógyszerárában.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

„HERCULES“ folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályzóval a legmagasabb munkaképesség garantálva.

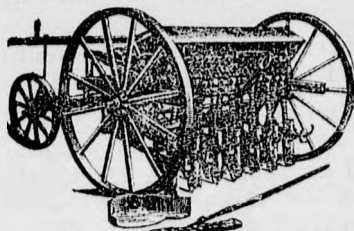
Hydraulikus sajtók különösen magas nyomás és nagy munkaképesség elérésére.

Szőlő és gyümölcs zúzó

és bogyo morzsolók.

*** Teljesen felszerelt szüretelő készülékek. ***

Szőlő és gyümölcs örlők, aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó-gépek, leguabb szerkezetű szabad. önműködő „SYPHONIA“ fa és szőlővessző permetezők, a szegecs és tormácses valamint a vérteti kiirtására; szőlő ekék.

A legjobb Vetőgépek

Mayfarth Ph. és Társa

„AGRICOLA“ (tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei.

Mindenemű mag- és különböző magmennyiség számára váltokerekek nékül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tünnek ki. A lehető legnagyobb munka idő- és pénzmeztakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket széna- és arató-gereblyék, széna-forgatók, széna- és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, esélőgépek, járgányok, gabonarosták, trienrök, ekék, hengerek, boronákban és takarmánykészítésre szolgáló gépeket a leguabb rendszer és jótállás mellett gyártanak és szállítanak

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárak, vasöntödék és ekegyárak

XXXXXXXXXXXX BÉCS, II/1 Taborstrasse 71. XXXXXXXXXXXXXXX

Külföldre több mint 500 arany, ezüst éremmel stb., az összes nagyobb kiállításokon. Képviselek és viszont elárulók kerestetnek. részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Schicht-szappan

„szarvas“

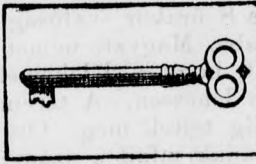
vagy

„kulcs“

jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

20-14

Mindenféle képeslevelezőlapok

kaphatók:

A WITTIGSCHLAGER-féle KÖNYVKERESKEDESBEN, Pancsován.

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Gyomor bajosoknak!

Mindazoknak, kik meghűlés, a gyomor túlterhelése, hiányos, nehezen emészthető, avagy túlfuó vagy hideg ételek élvezete, továbbá rendetlen életmód által maguknak gyomorhajt, mint:

gyomorhurut, gyomorgörcs, gyomor fájdalom, nehéz emésztést vagy elnyálkásodást

szereztek, ezennel egy jó háziszor ajánlatik, melynek kitünő hatásai már évek hosszú során át kipróbáltattak. Ezen szer az

Ullrich Hubert-féle növénybor.

Ezen növénybor kitünő, gyogyhatású füvekből jó borral van készítve, mely erősíti és élénkíti az emésztő szerveket. A növénybor megszünteti az emésztési zavarokat s elősegíti az egészséges vér képződését.

A növénybornak ideje korán való használatával legtöbbször még esirájában elfojtható minden gyomorbántalom. Ezért tehát el nem mulasztandó, a növénybort idejekorán használni. Oly jelenségek, mint: fofájás, felbőfenes, gyomorégés, felfuadás, émiygy hanyással, mely bajok krónikus (elavult) gyomor bajnál különösen hevesen jelentkeznek, nehányzori ivás után eltűnnek.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei, mint szorulás, köllkafájás, szivdobogás, álmatlanság, valamint vérszorulás a májban, lépben és kapuérrendszerben (Hämorrhoidal-bántalmak) mint vérszorulás a májban, lépben és kapuérrendszerben (Hämorrhoidal-bántalmak) különösen gyakran igen hamar megszüntetnek. A növénybor megszünteti az emésztéshetlenséget és eltávolítja a gyomorból és belekből könnyű szék által az ártalmas anyagokat.

Száraz, sápadt arczzsin, vérhiány, erőtlenség

legtöbbször a rossz emésztés, elégtelen vérképződés és a máj beteges állapotának következményei. Ily egyének étvágyhiánnyal, ideges ellankadás és rossz kedélyhangulat mellett, fejfájással és álmatlan éjszakkal lassan elcsúsznak és sirba szállnak. A növénybor az elgyengült életrenek új lendületet kölcsönöz. A növénybor fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást, előmozdítja az anyagcsert, sieteti a vérképződést, csilapítja a felzgatott idegeket s új életkedvet teremt. Számos elismerés és köszönő-irat bizonyítja ezt.

A növénybor kapható üvegenként 3 koronáért és 4 koronáért Pancsova város gyógyszerárában, továbbá, Homolicez, Bresztovác, Belgrad, Zimony, Batajnica, Új-Páza, Ó-Páza, Glogon, Almás, Franzfeld, Réva-Ujfalu, Román-Petre Károlyfalva, Alibánár, Dolova, Mramorák, Bavaniste, Temes Kubin, Szeudró, Pozsarevác, Aleksandrovácz, Palánka, Parczány, Arangjelovác, Mb. Valjevo, Obrenovác, Sabac, Sasinski, Mitrovicza, Lacerak, Ruma, Ireg, India, Új-Karlóca, Slankamen, Titel, Perlasz, Farkas, Tor.-Sziget, Ozora, Tor.-Vásárhely, Dobrieza, Kevi-Szöllös, Vég-Szent-Mihály, Temes-Paulis, Jaszenova, Vrazevgáj, Fehértemplom, Palánka, Gradiste, O-Moldova, Új-Moldova, Petrovác, Svilajnac, Kragujevácz, Gm. Mila-novác, Reska, Loznica, Janja, Bielina, Edevik, Cseroviez, O-Futtak, Karboza, F.-Kovil, Pétervárad, Újvidék, Versecz stb. gyógyszerárában, valamint Magyarország és Ausztria-Magyarország minden kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszerárában. Azonkívül a pancsovai gy gyosztár szétküld 3 és több üveg növénybort eredeti áron Ausztria-Magyarország minden részébe.

Utánzatoktól óvakodjuk.

Kérjük határozottan

Ullrich Hubert-féle növénybort.

FÖR AKTÁR Pancsova részére RADDA FRIGYES gyógyszerárában az „Angyalhoz“.

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!